

IN MEMORIAM
dr ALEKSANDRU VLAŠICU

Dr Aleksandar Vlašić rođen je 23. srpnja 1920. godine u Novoj Vasi (SO Poreč). Gimnaziju je završio u Kopru 1939. a studije na Poljoprivrednom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1950. godine. Učesnik je narodnooslobodilačkog rata od 1943. godine a član SK od 1948. godine.

Poslije završetka studija zapošljava se u Stanici za voćarstvo i maslinarstvo u Kaštel Starom. Nakon pripajanja Stanice Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu, izabran je za rukovodioca Odjela za voćarstvo i maslinarstvo na kojoj dužnosti ga je i zatekla prijevremena smrt.

U svojoj rodnoj Istri još u mladosti ga fasciniraju mediteranske voćne kulture što ga odvodi na poljoprivredne studije u Zagreb. Kao mladi stručnjak u kaštelanskom polju nalazi te iste voćke i posvećuje se odmah izučavanju njihovih bioloških svojstava i proizvodnih mogućnosti. Specijalizacijom u Italiji (1956—1957) upoznaje dostignuća suvremenog voćarstva i maslinarstva što stalno dograđuje stalnim i brojnim kontaktima s mnogim znanstvenim institucijama i poznatim znanstvenicima s čitavog Mediterana.

Sredinom pedesetih godina uvodi iz Italije prvu kolekciju bresaka s ciljem da utvrdi prikladnost uzgoja pojedinih sorata u prilikama jadranskog područja. Od tada zapravo i počinje sustavno izučavanje ove voćne vrste i njeno izuzetno širenje u našim krajevima.

No, iako se bavio svim voćnim kulturama na jadranskom području, najprivrženiji ipak, do kraja svog plodnog znanstvenog rada ostaje našim tipičnim voćkama; bademu, maraski i maslini. Tako se već 1954. godine javlja sa svojim prvim radom »Podizanje novih bademika« u Agronomskom glasniku, od kada je praktično stalno prisutan u našim voćarskim i drugim znanstvenim i stručnim časopisima. Kod badema se posebno bavi selekcijom, izučavanjem podloga te uvođenjem i izučavanjem novog sortimenta iz čitavog svijeta.

Značenje i širenje maraske navodi ga da se od početka šezdesetih godina počinje intenzivno baviti ovom voćnom vrstom. Malo se što u stručnim krugovima tada znalo o ovoj našoj toliko vrijednoj voćnoj vrsti. Trebalo je početi od početka: od njene selekcije, izbora podloga do najprikladnije agrotehnike. Svojim sistematskim, dugogodišnjim i upornim radom dr Aleksandar Vlašić je selekcijom izdvojio dvanaest tipova maraske i nekoliko tipova rašeljke kao podloge za marasku. Time je zapravo postavio temelje biološkog i agrotehničkog poznavanja ove kulture. Mnogi su znanstveni i stručni radovi, saopćenja na znanstvenim skupovima, elaborati kojima je dr Aleksandar Vlašić znanstveno-stručnoj javnosti i proizvođačima približio uzgoj ove kulture.

Tokom čitavog svog plodnog rada dr Aleksandar Vlašić se ipak najprivrženije bavi maslinom. Od svojih prvih studijskih boravaka u Italiji i Grčkoj stalno sakuplja i uvodi nove sorte maslina, proučava njihovu prikladnost za uzgoj u našim krajevima. Evidentira i opisuje sve naše sorte. Posebno se bavi problematikom neredovite oplodnje maslinovog cvijeta, te upravo na toj problematici piše doktorsku disertaciju koju brani u 1973. godini. 1980. godine izdaje publikaciju »Morfološki, citološki i fiziološki sterilitet sorata masline« za koju je iste godine dobio nagradu »Slobodne Dalmacije« za znanost. Za navedeni rad dobiva brojna laskava priznanja poznatih inozemnih znanstvenih institucija i brojnih znanstvenika u zemlji i inozemstvu. Posebno se, u zadnje vrijeme, bavio novim metodama brzog razmnožavanja maslina i drugih voćnih vrsta. Obnova naših starih maslinika mu je jedna od brojnih preokupacija.

Brojni su znanstveni i stručni radovi dr Aleksandra Vlašića iz područja maslinarstva. Svojim radovima i nastupima na našim i međunarodnim savjetovanjima stekao je glas vrhunskog poznavaoca maslinarske problematike. Nije ni čudo onda da je već niz godina rukovodio stručnom grupom koja djeluje u okviru projekta unapređenja maslinarske proizvodnje u Jugoslaviji a koji se odvija pod pokroviteljstvom i u suradnji s FAO — specijaliziranom organizacijom UN za poljoprivredu.

Doprinos dr Aleksandra Vlašića ne ogleda se samo u znanstvenom radu unutar uže discipline kojom se bavio. On je svoje bogatstvo nesebično prenosio na sve svoje suradnike. Aktivno je sudjelovao u vođenju i predavanjima na postdiplomskom studiju »Voćarstvo mediterana« koje je organizirao Fakultet poljoprivrednih znanosti u Zagrebu u sudjelovanju s Institutom za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu. Predavao na brojnim seminarima, rukovodio demonstracionim objektima i na druge načine popularizirao primjenu suvremenih saznanja u voćarstvu, posebno maslinarstvu. Staložen, sistematičan prenosio je svoja ogromna znanja i životna iskustva na svoje suradnike. Njegovom preranom smrću agronomske struke i znanost gubi izuzetno vrijednog člana a uža radna sredina dragog suradnika i druga koji će joj trajno nedostajati.